

Opruimactie Nederland Schoon

Op zaterdag 19 maart is de Landelijke Opschoondag: door heel Nederland wordt er dan door vrijwilligers zwerfafval opgeruimd. Onze leden kunnen deelnemen aan de opruimactie die wordt georganiseerd door Venlo Schoon. Vanaf 10.00 uur gaan zij zwerfafval opruimen langs de Maas in de Romeinenweerd. We vertrekken vanaf de parkeerplaats even ten noorden van de Watermeule in Hout-Blerick. Voor meer informatie kunt u bellen naar Els: 077 4772315.

Voor wie graag in Baarlo aan de slag wil gaan: van 13.30 uur tot 15.30 uur kunt u terecht bij Fruitbedrijf Görtz, Ingweg 7 in Baarlo voor een grijpstock, hesje en afvalzakken.

Kijk voor meer info op www.peelenmaasschoon.nl of op www.baarloleeft.nl

Cursus Special gids Regio Midden Limburg

IVN opleidingen Midden Limburg start op 18 mei 2022 met een cursus special gids. Tijdens de cursus leer je hoe je kinderen en volwassenen met een rugzakje een leuke en educatieve dag bezorgt. De cursus Special Gids is voor volwassenen, die zich willen verdiepen in hoe ze mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking mee kunnen nemen de natuur in. De cursus bestaat uit 4 bijeenkomsten.

Meer informatie vind je op

www.ivn.nl/afdeling/ivn-opleidingen-regio-midden-limburg/cursus-special-gids

Weg met wegwerp!

Expositie over zwerfafval bij het Kunstencentrum in Venlo

De vrijwilligers van het initiatief Venlo Schoon ruimen zwerfafval op in Venlo en omstreken. Daarbij vinden ze regelmatig items die tientallen jaren oud zijn. Wat zegt dit over onze maatschappij? Hoe komt het dat we een plastic verpakking soms maar enkele minuten gebruiken, terwijl plastic gemaakt is om honderden jaren te blijven bestaan? En welke gevolgen heeft dit voor ons milieu en voor onze gezondheid?

In de expositie word je meegenomen in het verhaal van de wegwerpmaatschappij aan de hand van foto's en voorbeelden van (vintage) zwerfafval, gevonden langs de Maasoevers en in natuurgebieden.

De expositie is gratis te bekijken in het Kunstencentrum aan de Goltziusstraat 21 in Venlo van 7 maart t/m 4 april 2022 op werkdagen van 9.00 tot 20.00 uur.

Op zoek naar sporen van das, ree, konijn, eekhoorn

Op zondag 13 maart gaan we diersporen zoeken in de breedste zin van het woord. Het kan gaan om veegsporen, krabsporen, knaagsporen, vraatsporen, loopsporen. We laten ons verrassen door wat de natuur ons te vertellen heeft.

We vertrekken om 9.00 uur vanaf de P-plaats bij de voetbalvelden van RKVV Baarlo, De Meeren 11 te Baarlo.

Uitslag Tuinvogeltelling 2022: merel lijkt zich licht te herstellen

In het laatste weekend van januari telden ruim 160.000 mensen de vogels in hun tuin voor de Nationale Tuinvogeltelling van Vogelbescherming Nederland.

Vogelbescherming riep de tellers op om extra op de merel te letten, een vogel die hard in aantal is gekelderd. Dit jaar werd de merel gemiddeld in meer tuinen gezien dan de afgelopen jaren. Een goed teken, dat mogelijk op licht herstel kan wijzen. De merel eindigde dan ook op de derde plaats, achter de huismus en koolmees.

Al 19 jaar organiseert Vogelbescherming hartje winter de Nationale Tuinvogeltelling. Een mooie manier om mensen in contact te brengen met de vogels in hun omgeving, maar gaandeweg is het evenement uitgegroeid tot het grootste citizen science project van Nederland. Vorig jaar deden, midden in de lockdown, bijna 200.000 mensen mee. Dit jaar telden tot nu toe ruim 160.000 mensen de vogels in hun tuin. Gezien de harde wind en het milde winterweer, waardoor er minder vogels in de tuinen te zien zijn, een mooi resultaat.

De merel eindigt na lange tijd weer op de derde plek bij de Tuinvogeltelling. Na de uitbraak van het usutu-virus in 2016 werd deze zangvogel nog maar in twee derde van de tuinen gezien. Bij de start van de Tuinvogeltelling was dat nog in 9 op de 10 tuinen. Vorig jaar werden er voor het eerst weer iets meer merels gezien, dit jaar lijkt sprake van een voorzichtig herstel: in driekwart van de tuinen is de merel gezien. De komende jaren zal moeten blijken of het herstel zich doorzet.

Omdat de achteruitgang van de merel al voor de uitbraak van het usutu virus inzette, doen Vogelbescherming en Sovon Vogelonderzoek Nederland dit jaar extra onderzoek naar de oorzaken. De organisaties roepen iedereen op om de merel een handje te helpen, bijvoorbeeld door het aanleggen van een stukje gazon of het planten van bessenstruiken.

Ook dit jaar staat de huismus, traditiegetrouw, weer op de eerste plaats. Huismussen leven in grote groepen, waardoor deze soort in absolute aantallen standaard op de eerste plek eindigt. De koolmees, op de tweede plaats, is in de meeste tuinen gezien. De merel en pimpelmees zitten zo dicht op elkaar, dat ze aan stuivertje wisselen doen. Kauw, vink, houtduif, ekster, Turkse tortel en roodborst maken de top 10 compleet.

Winterslaapweetjes over vlinders

Er zijn in onze omgeving vier soorten vlinders die een winterslaap houden: de gehakkelde aurelia, citroenvlinder, dagpauwoog en kleine vos. De eerste twee doen dat lekker buiten, maar de dagpauwoog en kleine vos durven een plekje in huis zoeken om te wachten tot de lente komt. Wat moet je doen als je een vlinder in je huis, tuinhuis of garage treft?

Als de ruimte niet verwarmd wordt en de vlinder op een rustige plek zit, kan je hem laten zitten. Vlinders in winterslaap zijn bestand tegen vriestemperaturen.

Als je de ruimte toch wil verwarmen, kun je de vlinder het beste buiten neerzetten. Door de temperatuurstijging zal je de winterslaap verstoren.

Bij de eerste lentezon worden de vlinders weer actief en gaan ze op zoek naar nectar en partners. Wil je de vlinders helpen? Plant dan voorjaarsbloeiers die hun al in de prille lente van nectar voorzien.

Gehakkelde aurelia

Verslag vogelwandeling rond de Lange Vlieter (WML-plas)

Het is deze zondag rond half negen al behoorlijk druk op de parkeerplaats bij de Geldmaat in Baarlo. In totaal staan er 12 belangstellenden klaar om richting Beegden af te reizen, vanwaar we om 9.00 uur vertrekken voor onze vogelexcursie rond de Lange Vlieter.

De Lange Vlieter maakt deel uit van de Beegderheide. Tijdens de laatste ijstijd, zo'n 10.000 jaar geleden, groeide er in dit gebied niets. De wind had vrij spel en creëerde stuifduinen. Op de duinen ontstond vervolgens een groot eiken-berkenbos. Toen mensen in de Middeleeuwen zich gingen vestigen in de regio werden de bomen gekapt als brandhout en om huizen te bouwen. Schapen en runderen begraaften het gebied waardoor er een kale heide ontstond. De Beegderheide was rond 1900 volledig kaal, er was geen boom meer te zien. Vanaf 1930 werd er een productiebos aangeplant voor de steenkolenmijnen in Zuid-Limburg. Tegenwoordig probeert men de eentonige dennenbossen om te vormen naar natuurlijke bossen. Om de dieren en planten te helpen zijn de vennen opgeschoond en worden schapen ingezet om ervoor te zorgen dat de heide niet dicht gaat groeien.

De Lange Vlieter behoort tot de Maasplassen en ligt tussen Beegden en Heel. Ooit was dit een klein moerassig gebied, maar tussen 1982 en 1988 werd dit gebied ontgrind. Het was aanvankelijk de bedoeling dat hier een dagstrand zou komen, maar in 2001 werd de WML-plas (Waterleiding Maatschappij Limburg) een reservoir voor de drinkwatervoorziening. Op en rond deze plas is geen watersport mogelijk. We starten bij de voetbalvelden en zien al meteen een Houtduif wegvliegen en in de verte roept een Zwarte specht. We lopen vanaf de parkeerplaats richting de Sint Lindertmolen en daar gaan we het gebied in. Twee fervente vogelaars hebben een telescoop meegenomen en zo kunnen we optimaal genieten van de vele soorten (winter)vogels die hier op en rond de Lange Vlieter waar te nemen zijn. In totaal hebben we deze ochtend ongeveer 35 soorten op naam kunnen brengen.

Rond de molen horen we de Huismussen kwetteren. Hier zitten ook Vinkjes, Ekster, Koolmezen en Pimpelmezen. Even later zien we de Lange Vlieter liggen met op de achtergrond een blauwe lucht.

Het waait weliswaar behoorlijk, maar het zonnetje schijnt af en toe heerlijk in ons gezicht. We voelen het naderende voorjaar.

In het water beneden ons zien we baltsende Fuutjes. Het baltsgedrag, ook wel hofmakerij genoemd, is bij iedere vogelsoort verschillend. Maar de balts van de fuut is zonder meer spectaculair!

We zien de Dodaars de kleinste fuut met z'n donzige staart. Tafeleend, Krakeend (met een witte spiegel), Wilde eend (met een blauwe spiegel) en veel Kuifeenden (zowel mannetjes als vrouwtjes hebben een kuif op het achterhoofd, maar deze is bij mannetjes langer), ook drijven er veel Meerkoetjes op het water.

Na een tijdje van dit schouwspel te hebben genoten, lopen we verder.

We gaan over een steil pad naar beneden richting de oever.

Even later kronkelt het wandelpad langs de oevers van de plas en vanaf hier hebben we de mogelijkheid om nog veel meer vogels te spotten!

Ook zien we heel veel knaagsporen van de Bever. Er komt een Roodborstje naar ons kijken, het is helemaal niet schuw. Dat heb je met de vogels die nu in ons land overwinteren; ze zijn niet gewend aan mensen en daardoor niet schuw. Over enkele weken zijn de overwinteraars vertrokken naar hun broedgebieden in het noorden van Europa en komen onze Roodborstjes terug uit het zuiden om hier te broeden. Wat verder op het water zit een Aalscholver zijn verenkleed te drogen op een boei. De Aalscholver heeft niet zo'n goede waterafstotende vetlaag als de meeste andere watervogels. Daarom moet deze vogel na elke vissenjacht even in het zonnetje gaan zitten met gespreide vleugels, om te drogen.

Even later in een inhammetje zien we Krooneenden, die oorspronkelijk uit Azië komen en pas sinds 1940 in Nederland broeden. Aangenomen wordt dat de Krooneend naar West-Europa uitweek omdat de kwaliteit van het oorspronkelijke leefgebied sterk afnam. Het is een prachtige eend, het mannetje heeft een opvallende rode kop en een felrode snavel.

En dan horen we de IJsvogel, als een bliksemschicht vliegt hij voorbij. Even later kunnen we deze vogel van dichtbij bekijken door de telescoop, wat een schoonheid; onze ochtend is al dik geslaagd! Het blijkt om een vrouwtje te gaan, want we zien duidelijk dat de onderkant van de snavel rood is. Het mannetje heeft een geheel zwarte snavel.

Wat verder op het water zit de Geoorde fuut en een Hybride Brilduiker x Nonnetje. Blijkbaar paren Brilduikers dus ook met Nonnetjes en dan krijg je deze vogel als resultaat. Ook zitten er Grauwe ganzen.

Wat een mooie ochtend, de zon laat ons niet in de steek en op plaatsen lijkt het wel voorjaar.

We zien de Rietgors en enkele Kepen, hoog in de lucht cirkelt een Buizerd.

Wat verderop zien we een koppeltje Goudvinken tussen de struiken, ze laten zich helaas niet heel goed bewonderen, wel zien we nog enkele Staartmeesjes.

We lopen nu wat sneller door, want aan deze kant van de plas zijn veel struiken gerooid en er zitten wat minder vogels in het water. Wat verder op het water wordt nog wel een Grote zaagbek gespot. Dan zien we hoe een Torenavalk aan het bidden is, prachtig om te zien.

We lopen over een trapje naar het hoger gelegen gebied en komen in een strook met loof- en naaldbomen en struiken. Hier horen we de Grote bonte specht,

Winterkoning, Goudhaantje, Grote Bonte Specht, Zwarte mees.

Rond 12.00 uur zijn we weer terug bij ons beginpunt na een heerlijke ochtend vol verrassingen.

Tafeleend

Foto's bij het artikel van Suzanne.

Nog wat extra informatie over de Lange Vlieter:

Het Waterbekken De Lange Vlieter bestaat eigenlijk uit twee delen: een scheidingswand verdeelt de plas in een klein analysebekken en het hoofdbekken van ruim 120 hectare. Het water dat WML vanuit de Maas naar de Lange Vlieter pompt, komt eerst in het analysebekken. Het is één van de vele plekken waar WML de waterkwaliteit controleert en waar een eerste zuivering plaatsvindt. Als het water van voldoende kwaliteit is, stroomt het door naar het hoofdbekken. Gemiddeld verblijft het water daar zo'n 1 à 2 jaar, voordat het via een natuurlijk zand- en grindpakket wordt opgepompt om verder gezuiverd en bereid te worden tot drinkwater.

Els

Landschappen in Peel en Maas

Lezingen en excursies door natuurverenigingen van Peel en Maas

Peel en Maas heeft een grote diversiteit aan landschappen. Zo zijn er veengebieden, natte of broek gebieden, beekdalen, stuifduinen en het rivierdal van de Maas. Alles ontstaan door vroege geologische veranderingen en later gevormd door menselijke aanpassingen. Elk landschap heeft zijn eigen ecologische kernmerken en dat resulteert in een specifieke flora en fauna van deze gebieden. Natuurverenigingen uit de gemeente Peel en Maas gaan 6 gebieden nader belichten. Per gebied is er een lezing over geologie, ecologie en natuur en fauna. Eveneens is er een excursie door het gebied en wordt er gezocht naar de kenmerken.

Leden van IVN Helden, IVN Meijel en Jeugd en Natuur Maasbree geven deze lezingen over de Grootte Peel, Weerdbeemden, Heldense Bossen, Dubbroek, Vlaktbroek en de omgeving van de struinroute in Grashoek. Eens per maand is de lezing op een dinsdag en de daarop volgende zondag is de wandeling. Belangstellenden voor de cursus kunnen mailen naar natuurcursus@ivnhelden.nl.

Wat als we de natuur in onze tuin de vrije loop laten?

Een wilde tuin! Vol spannende planten, krioelende beestjes en onverwachte bloemenpracht. Wie wil dat nou niet?

Als het op onze eigen tuinen aankomt, kiezen we meestal voor veilig en geordend. De gemiddelde Nederlandse tuin is strak, aangeharkt, betegeld. Kan dat niet anders? Kan het niet wat wilder?

In het project De Wilde Tuin nodigen NRC en Tilburg University u uit om deel te nemen aan een experiment in eigen tuin.

Gedurende vier seizoenen gaan we samen met de deelnemers onderzoeken wat er in je tuin gebeurt als je er een vierkante meter van laat verwilderen. We vragen de deelnemers ons verslag te doen van bevindingen in hun verwilderde stukje tuin en testjes te doen om meer te weten te komen over de bodem in hun tuin en het bodemleven. We vragen u om één vierkante meter tuin te laten verwilderen. Samen met ecologen kijken we een jaar lang met u mee naar wat er verschijnt, gebeurt en verandert. Welke planten komen op? Welke beesten passeren er zoal? En hoe verandert onze eigen houding ten opzichte van de omgeving, de natuur? Bestaat onkruid nog wel als alle planten er mogen zijn?

In het kort samengevat:

1. Laat vier seizoenen lang 1 m² van je tuin verwilderen;
2. Observeer en help mee aan een grootschalig onderzoek naar de natuur.
3. Ervaar de effecten van verwildering op je tuin én op jezelf.

Wil je meer weten over dit project?

Ga naar www.nrc.nl/dewildetuin en meld je aan voor 7 maart 2022.

Foto's van Evert Prast

Wandeling langs de Lange Vlieter (WML plas)

